

DBU Sjælland

Udvikler informationer

1. Formål.

Formålet med disse udvikler informationer er at tilsikre, at DBU Sjælland udviklere og vejledere er informeret om de formelle krav som DBU Sjælland stiller til deres virke som udvikler og vejleder.

2. Ansvar.

- Dommerindrangeringsgruppen har ansvar for udarbejdelse og ajourføring af nærværende informationer.
- Udvikleren og vejlederen har ansvaret for at udarbejde en rapport, og tilsende den rettidigt til DBU Sjælland.
- Udvikleren har ansvar for at udarbejde en rapport som retvisende viser dommeren præstationer i kampen. Særlig skal fokus være på lederegenskaber.
- Udvikleren har ansvaret for at give en karakter eller en niveau vurdering, som passer til den præstation som dommeren har udført (Se pkt. 5).
- Såfremt en linjedommer præstation vurderes til værende under niveau, skal udvikleren tilsende DBU Sjælland særskilt rapport herom.
- DBU Sjælland skal orientere udvikleren, såfremt der skal være særlig fokus på en linjedommer.
- Udvikleren har ansvar for at holde sig ajour med relevant teoretisk viden.
- Udvikleren har ansvar for at sætte sig ind i nærværende informationer.

3. Linjedommer vurdering.

Hvad skal linjedommeren kunne i de forskellige rækker:

	S1	SS	DS
Offside:			
 Koncentration	X	X	X
 Vurderinger omkring position	X	X	X
 Vurderinger omkring strafbarhed	X	X	X
 Wait and see		X	X
 Flagteknik			X

Løb og placeringsevne:			
 Placeringer i forhold til næstbagerste modspiller	X	X	X
 Straffespark	X	X	X
 Sidestep	X	X	X
 Sprint			X
 Baglænsløb		X	X
 Løbestil		X	X
 Følge bolden i bund		X	X
Samarbejde med dommeren:			
 Frispark	X	X	X
 Straffespark		X	X
 Personlige straffe		X	X
 Skjulte forseelser			X
 Annullering af mål		X	X
 Kontrol med igangsættelser – afstandsregel		X	X
 Jubel efter scoring		X	X
 Øjenkontakt	X	X	X
 Brug af BIP flag			X
Teknisk område:			
 Bænkene	X	X	X
 Udskiftninger	X	X	X
 Kontrol af udstyr og smykker		X	X
 Skadede spillere		X	X
 Opvarmende spillere	X	X	X
 Kontrol før og efter kamp			X
Markeringsevne:			
 Markeringer	X	X	X
 Kropssprog		X	X
Personlige kvaliteter:			
 Engagement	X	X	X
 Sikkerhed i vurderinger		X	X
 Udstråling		X	X
 Førstehåndsindtryk	X	X	X
 Rog og balance – rummelighed overfor			X
 Spillerreaktioner			
 Samtalen	X	X	X

Dette er kun guidelines, og ikke nødvendigvis facts. Heldigvis kan mange dommere mere end vi forventer. Husk at det vigtigste er, -at linjedommere tager de rigtige beslutninger. At det så også ser godt ud, -ja det er kun et ekstra plus.

Husk at vurdere samarbejde mellem dommer og linjedommer.

4. Utilfredsstillende linjedommer præstation.

Ved DBU Sjælland giver udvikleren en niveau vurdering til linjedommeren. Såfremt udvikleren vurderer, at linjedommerens præstation som værende under niveau skal udvikleren:

- Linjedommeren skal orienteres af udvikleren om, - at præstationen var under niveau. Dette skal gøres under samtalen.
- Udvikleren skal udarbejde en særlig LD-rapport, hvor grundlaget for den afgivne vurdering angives. Rapporten tilsendes DBU Sjælland. (Se denne).
- I den efterfølgende kamp, hvor linjedommeren er påsat, -skal udvikleren have særligt fokus på linjedommerens præstation. På den baggrund informerer DBU Sjælland udvikleren om situationen før kampen.
- Såfremt linjedommeren får en vurdering på under niveau for anden gang, kan dommeren normalt ikke virke i en triokamp, før dommeren har bestået et relevant LD-kursus. Dommergruppen vil tage stilling til, -hvilket LD-kursus dommeren skal deltage i.
- Første gang, hvor dommeren deltager i en triokamp efter nyt bestået LD-kursus, skal der påsættes en udvikler, - der skal have særligt fokus på linjedommerens præstation. DBU Sjælland skal orientere udvikleren om situationen.

5. Vejledning i karaktergivning og niveau vurdering.

Ved DBU Sjælland gives der karakterer i rækkerne serie 4 til 6. I rækkerne serie 1 - 3, Sjællandsserien og Danmarksserien gives ikke karakterer, men en vurdering.

Vejledning for serie 4 – 6.

Karakter:	Bliver i DBU Sjælland anvendt til at signalere:
7,0 +	En præstation, der efter udviklerens vurdering med meget stor sikkerhed beviser, at dommeren er kvalificeret til at dømme mindst to rækker over dommerens nuværende indrangering.
6,7 – 6,9	
6,6	En præstation der ligger lang over det forventelige og gennemsnitlige niveau i rækken.
6,4 – 6,5	
6,3	En præstation, der ligger klart over det forventelige og gennemsnitlige i rækken. På baggrund af præstationen vurderer udvikleren, at dommeren helt sikkert er klar til at dømme i rækken over.
6,1 – 6,2	
6,0	En præstation, der ligger helt klar over det forventelige og gennemsnitlige i rækken. På baggrund af præstationen vurderer udvikleren dommeren til at være klar eller næsten klar til at dømme i rækken over.
5,9	
5,8	En rigtig god præstation, hvor dommeren eksempelvis på grund af

	stor rutine eller stort talent viser meget mere end det forventelige i rækken.
5,6 – 5,7	
5,5	En god og sikker præstation, hvor dommeren eksempelvis på grund af rutine, talent eller lignende viser en del mere end det forventelige i rækken, og noget mere end det gennemsnitlige.
5,4	
5,3	En gennemsnitlig og acceptabel præstation i rækken, og lidt over det forventelige.
5,1 – 5,2	
5,0	Den forventelige præstation i rækken, men heller ikke mere end det.
4,8 – 4,9	
4,7	En præstation der ligger under det forventelig i rækken.
4,5 – 5,6	
4,4	En præstation, der ligger klart under det forventelig i rækken. Udvikleren betragter ikke præstationen som godkendt, og der skal ske forbedringer for at retfærdiggøre en fortsat indplacering i rækken.
4,1 -4,3	
4,0	På baggrund af denne kamp vurderer udvikleren, at dommeren slet ikke kan magte at dømme kampe i den pågældende række. Der skal ske væsentlige ændringer for at retfærdiggøre en fortsat indplacering i rækken.

Klare dommerfejl (Clear refereering mistake).

Nedenfor en kort oversigt over de forhold der anses for **Klare Dommerfejl** (Clear refereering mistanke) til henholdsvis dommere og linjedommere

Klare Dommerfejl (Clear refereeing mistake) – for dommer:

- Manglende 2. advarsel til samme spiller, eller forkert 2. advarsel til samme spiller.
- Manglende udvisning for en klar forseelse til rødt kort.
- Klar fejlvurdering ved forkert dømt straffespark eller ikke dømt straffespark
- Større lovmæssige fejl, f. eks:
  - Anerkendt mål, der ikke skulle være anerkendt (f.eks. forkert offsidevurdering)
  - Annulleret mål, der ikke skulle være annulleret (f.eks. forkert offsidevurdering)
  - Andre forkerte afgørelser, der straks i samme spilsekvens udløser et forkert mål – eller fejlagtigt giver et mål - uanset stillingen i kampen på det tidspunkt, og uanset, om fejlen er kampafgørende eller ej.

Såfremt fejlen rettes straks i kampen evt. med hjælp fra linjedommere, får fejlen ikke indvirkning på den samlede karakter, men den skal alligevel nævnes i udviklerrapporten.

”Rettes straks i kampen” betyder, at afgørelsen ændres øjeblikkeligt uden mærkbar reaktion eller spiller indgriben/protest.

Såfremt der har været Klare Dommerfejl (Clear refereeing mistake) eller større lovmæssige fejl, så skal karakteren være **under niveau (DS til serie 3)** eller **4,9 (Serie 4 – 6)** uanset udgangspunkt.

Klare Dommerfejl (Clear refereeing mistake) - linjedommer:

- Forkert strafbar offside og annullering af scoring.
- Strafbar offside, der ikke blev dømt, som førte direkte til scoring.
- Forkert kendelse, hvor der dømmes straffespark ved forseelse uden for straffesparksfeltet.
- Forkert kendelse hvor der dømmes frispark uden for straffesparksfeltet, og hvor forseelsen var straffespark.
- Manglende udvisning, hvor LD burde have været behjælpelig
- Forkert eller manglende kendelse, der straks i samme spilsekvens udløser et forkert mål – eller fejlagtigt giver et mål - uanset stillingen i kampen på det tidspunkt, og uanset, om fejlen er kampafgørende eller ej, hvor LD burde være behjælpelig.
- Manglende anden advarsel, hvor LD burde have været behjælpelig
- Forkert givet udvisning eller anden advarsel, hvor LD burde have været behjælpelig
- Forkert vurdering ved bold der var inde over mållinjen, og hvor scoringen ikke blev givet
- Forkert vurdering ved bold der ikke var over mållinjen, og scoringen blev anerkendt.

Såfremt fejlen rettes straks i kampen med hjælp fra dommer, får fejlen ikke indvirkning på den samlede karakter, men den skal alligevel nævnes i rapporten.

”Rettes straks i kampen” betyder, at afgørelsen ændres øjeblikkeligt uden mærkbar reaktion eller spiller indgriben/protest.

Såfremt der har været Klare Dommerfejl (Clear refereeing mistake) eller større lovmæssige fejl, så skal karakteren være **under niveau (DS til serie 3)** eller **4,9 (Serie 4 – 6)** uanset udgangspunkt.

Den skrevne udvikling.

Såfremt en dommer/linjedommer har Klare Dommerfejl skal dette nævnes under fokuspunktet. Det skal også nævnes, såfremt der ikke har været nogle. Dette for at se, -at udvikleren har taget stilling.

Såfremt der har været Klare Dommerfejl, skal udvikleren i slutningen af sin udviklingsrapport nævne, hvad vurderingen/karakteren havde været –såfremt der ikke havde været Klare Dommerfejl.

Udviklingsrapporten skal altid afsluttes med at nævne niveauet/karakteren for dommeren/linjedommeren, uanset at dette er indført i hovedet af udviklingsrapporten.

- Såfremt en dommer i serie 4 - 6 har Klare Dommerfejl kan dommeren ikke være på det forventelige (5,0). Eksempler. Hvis udvikleren vurderer at dommeren skal have en karakter på 5,5 og der er Klare Dommerfejl kampen, skal karakteren ende på 4,9. Dette gælder også hvis udvikleren ville give en karakter på 8,0. Hvis en udvikler vurderer at

dommeren skal have en karakter på 5,1, og der er Klare Dommerfejl i kampen, skal karakteren ende på 4,8.

Vurdering af dommeren og linjedommeren i Danmarksserien til og med serie 3.

I alle kampe under DBUS skal udvikleren vurdere dommeren/linjedommeren ud fra fem niveauer:

Niveau:	Bliver i DBU Sjælland anvendt til at signalere:
Over Niveau	En præstation, der ligger helt klar over det forventelige og gennemsnitlige i rækken. På baggrund af præstationen vurderer udvikleren dommeren til at være klar eller næsten klar til at dømme i rækken over.
På niveau med pil op	En god og sikker præstation, hvor dommeren eksempelvis på grund af rutine, talent eller lignende viser en del mere end det forventelige i rækken, og noget mere end det gennemsnitlige.
På niveau	Den forventelige præstation i rækken, men heller ikke mere end det.
På niveau med pil ned	En præstation der ligger under det forventelig i rækken.
Under niveau	En præstation, der ligger klart under det forventelig i rækken. Udvikleren betragter ikke præstationen som godkendt, og der skal ske forbedringer for at retfærdiggøre en fortsat indplacering i rækken.

- Såfremt en dommer har Klare Dommerfejl i kampen, er dommeren under niveau.
- Såfremt der i kampen er en Klar Dommerfejl, som linjedommeren alene har ansvaret for, kan dommeren godt være på niveau.
- Såfremt der i kampen er en Klar Dommerfejl, kan det påvirke både dommer og linjedommer, således de begge er under niveau.
- Som udgangspunkt er to manglende advarsler, eller to forkerte advarsler til en præstation under niveau.

Manglende advarsel

Som udgangspunkt skal udvikleren i serie 4 - 6 fratække 0,1 for hver manglende advarsel.

En dommer i serie 4,5 og 6 kan godt være på niveau trods et par manglende advarsler. Er der imidlertid rigtig mange manglende advarsler, skal udvikleren forholde sig til dette med hensyn til karakteren.

Dommer der ikke vil deltage i udviklingssamtalen.

Såfremt en dommer ikke vil deltage i udviklingssamtalen, skal udvikleren fratække 0,5 point, og nævne dette i udviklerrapporten.

Såfremt dommeren ikke vil deltage positiv i samtalen, skal udvikleren nævne dette i udviklerrapporten, og forholde sig til dette med hensyn til karakteren.

Dommeren kan ikke være på den forventelige niveau (under 5,0 i serie 4 - 6 og under niveau i Danmarksserien til og med serie 3), såfremt dommeren ikke deltager i udviklings samtalen.

6. Vejledning i niveaulægning.

Hermed en række elementer som dommergruppen forventer, at udvikleren er opmærksom på.

Serie 5/6:

Dommeren skal vise, at han er i besiddelse af god praktisk viden, og at han kan omsætte teorien i praksis.

Serie 4:

Dommeren skal vise, at han har god teoretisk viden, og kan omsætte dette til praktik. Han skal vise tegn på naturlig myndighed.

Serie 3:

Dommeren skal vise, at han er i besiddelse af sikker praktisk viden, og at han sikkert kan omsætte teorien i praksis. Han skal vise gode tegn på naturlig myndighed. Lederegenskaberne skal træde forholdsvis tydeligt frem.

Dommeren skal vise rimelig sikkerhed i vurderingen af § 12, herunder forsætligheden samt tegn på at kunne skelne det væsentlige fra det uvæsentlige. Dommeren må gerne kunne anvende fordelsreglen. Der skal være tegn på, at modet til evt. at træffe upopulære beslutninger er til stede.

Serie 2:

Der må ikke være tvivl om den praktiske viden, og dommeren skal sikkert kunne omsætte teorien i praksis. Dommeren skal vise sikre tegn på naturlig myndighed. Lederegenskaberne skal træde tydeligt frem.

Dommeren skal vise sikkerhed i vurderingen af § 12, herunder forsætligheden, samt kunne skelne det væsentlige fra det uvæsentlige. Dommeren skal kunne anvende fordelsreglen. Der skal være sikre tegn på, at modet til evt. at træffe upopulære afgørelser er til stede. Dommeren skal vise sikkerhed i placeringerne.

Dommeren skal vise tegn på, at han kan fornemme atmosfæren i kampen, og dermed kunne stramme og slække afhængig af udviklingen i kampen.

Serie 1:

Dommeren skal ved en naturlig myndighed vise, at han er lederen af kampen. Der skal være betydelige tegn på, at modet til evt. at træffe upopulære afgørelser er tilstede. Dommeren skal vise sikkerhed i placeringerne, og han må ikke være til hinder for god fodboldunderholdning. Han skal i rimelig grad kunne samarbejde med kampens linjedommere. Dommeren skal kunne anvende fordelsreglen på en sikker måde. Dommeren skal kunne medvirke til god fodboldunderholdning, og dommeren skal vise sikre tegn på, at han kan fornemme atmosfæren i kampen, og dermed kan stramme og slække afhængig af udviklingen i kampen.

Sjællandsserie:

Ledelse af kampen skal ske efter de forholdsvis store linjers princip. Modet til at træffe upopulære afgørelser skal være tilstede. Dommeren skal kunne samarbejde med, -benytte sig af – og kunne placere sig i forhold til kampens linjedommere, idet han viser, at det er ham, -der er lederen af trioen.

Vurderingen af fordelsreglen skal prioriteres forholdsvis højt.

Dommeren skal kunne fornemme, hvad der sker imellem spillerne, og dommeren skal medvirke til god fodboldunderholdning. Dommeren skal vise sikre tegn på, at han kan fornemme atmosfæren i kampen. Han skal kunne stramme og slække afhængig af udviklingen af kampen.

Danmarksserie:

Ledelse af kampen skal ske efter de store linjers princip. Modet til at træffe upopulære afgørelser må ikke mangle. Dommeren skal kunne samarbejde med, -benytte sig af – og placere sig i forhold til kampens linjedommere, idet han klart skal vise, at det er ham, -der er lederen af trioen.

Vurderingen og anvendelsen af fordelsreglen skal prioriteres højt. Dommeren skal kunne fornemme hvad der sker imellem spillerne, og dommeren skal medvirke til god fodboldunderholdning. Dommeren skal vise sikre tegn på, at han kan fornemme atmosfæren i kampen. Der må ikke være tvivl om, at han kan stramme og slække afhængig af udviklingen af kampen.

Oversigt:

	Serie 5/6	Serie 4	Serie 3	Serie 2	Serie 1	SS	DS
Praktisk viden	Besidde	God	Sikker	Ingen tvivl	Ingen tvivl	Ingen tvivl	Ingen tvivl
Omsætte teori	Kan gøre det	Kan gøre det	Sikkert	Sikkert	Sikkert	Sikkert	Sikkert

Naturlig myndighed (NM)		Vise tegn	Gode tegn	Sikre tegn	Gennem NM være lederen	Gennem NM være lederen	Gennem NM være lederen
Lederegenskaber			Forholdsvis tydeligt	Tydeligt	Tydeligt	Tydeligt	Tydeligt
Vurdere § 12, herunder forsætlighed, samt skelne væsentligt fra uvæsentligt (væsentlighedsniveau)			Rimelig sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed
Anvende fordelreglen			Må gerne kunne	Skal kunne	Sikkert	Prioriteres forholdsvis højt	Prioriteres højt
Mod			Vise tegn	Vise tegn	Betydelige tegn	Skal være tilstede	Må ikke mangle
Placering			Sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed	Sikkerhed
Fornemme atmosfæren i kampen (stramme/slække)				Vise tegn	Sikre tegn	Meget sikre tegn	Meget sikre tegn
Samarbejde med linjedommere					Rimelig grad	Skal kunne. Placering i forhold til LD. Leder af trioen	Skal kunne. Placering i forhold til LD. Klar leder af trioen
God underholdning					Ikke til hinder	Medvirke	Medvirke
Fornemme hvad der sker mellem spillerne						Skal kunne	Skal kunne
Ledelse af kampen efter "De Store Linjer"						Forholdsvis	Skal foregå

7. Mødetid.

Udvikleren/vejlederen skal være fremme i så god tid som muligt. Senest 30 minutter før kampstart til en single kamp, og senest 45 minutter før kampstart til en triokamp. Tiden skal bruges til at hilse på -og tale med dommeren/dommertrioen. Sørg også for at hilse på repræsentanter for de to klubber og andre involverede i fodboldkampen, -hvis det er muligt.

Udvikleren bør før kampen kontrollere banen og mål m.v.

8. Påklædning.

Hvis du har modtaget en jakke fra DBU Sjælland skal denne anvendes. Ellers forventes det, at du møder i passende påklædning.

9. Forudsætninger for at kunne virke som udvikler og vejleder.

For at kunne virke som udvikler og vejleder skal du:

- Have adgang til PC, samt have en e-mail adresse.
- Opdatere din tilgængelighed og fravær via DBU-dommernet
- Påtager dig minimum 14 opgaver pr. sæson, medmindre særlige forhold gør sig gældende, og dommergruppen har givet dispensation. Såfremt udvikleren/vejlederen dømmes fodbold, skal der på en sæson tages minimum 8 udvikler/vejleder opgaver og 6 dømme opgaver.
- Ved udviklinger i serie 4 – 6, - kan der også benyttes udviklere fra DS – serie 3. Dog har udviklinger i DS – serie 3 fortrinsret.
- Såfremt en udvikler/vejleder har haft pause i et år eller mere skal den pågældende opdateres i en kamp med et medlem af dommerindrangeringsgruppen, før den pågældende kan virke igen. Der ydes kørselsgodtgørelse.
- Har pausen været over 2 sæsoner, skal den pågældende gennemgå udvikleruddannelsen på ny. Dommerindrangeringsgruppen beslutter, om det er modul 1,2 eller 3 der skal gennemføres.

10. Personlig optræden.

Det forventes, at du optræder loyalt over for DBU, øvrige lokalunioner, dommer, dommertrio og øvrige dommerkollegaer. Du må ikke referere fra samtalen over for udenforstående. Selve kampgennemgangen skal gennemføres uden at der er uvedkommende personer til stede. Såfremt dommeren/dommertrioen og udvikleren er enige, kan der deltage andre i samtalen.

11. Tilsendelse af rapporter.

Din rapport skal være DBU Sjælland i hænde senest 3 dage efter kampen.

12. Udviklere og vejledere som dommer.

Udviklere og vejledere kan virke som dommere i serie 4,5,6, ungdomsrækkerne og i indofodbold/FUTSAL.

Indrangerede dommere som ønsker at blive udviklere i serie 3 og op, kan ikke beholde deres dommerindrangering.

13. Aldersgrænse.

Du kan virke som udvikler og vejleder til og med det år, hvor du fylder 70.

14. Indrangering.

Indrangering gennemføres efter følgende model:

- DBU dommerudvikler – Indrangeres af DBU.
- DBU talentdommerudvikler – Indrangeres af DBU
- Lokal Danmarksserieudvikler – Indrangeres af Dommerindrangeringsgruppen.
- Sjællandsserie/serie 1 udviklere – Indrangeres af Dommerindrangeringsgruppen.
- Serie 2 – 3 udviklere – Indrangeres af Dommerindrangeringsgruppen.
- Serie 4,5,6 udviklere – Indrangeres af De regionale Dommergrupper.
- Vejleder – indrangeres ikke

Indrangering af udviklere/vejledere foretages normalt ved udgangen af en sæson, idet der løbende kan forekomme midtvejs op – og nedrykninger. Som udgangspunkt indgår blandt andet følgende kriterier:

- Udvikleruddannelse. Såfremt en udvikler skal rykke til en række med trio kampe, skal udvikleren have gennemført modul 3.
- En vejleder kan ikke rykke op som udvikler før modul 2 er gennemført og bestået.
- Antal opgaver.
- Deltagelse i samlinger.
- Bestået teoritest.
- De skriftlige rapporters indhold.
- Dommergruppens kendskab til udvikleren.
- Sociale kompetencer.
- Overholdelse af diverse retningslinjer og tidsfrister, herunder især overholdelse af tidsfrist for indsendelse af udviklerrapport.

15. Ekstraordinært virke som dommer.

Ved en dommers udeblivelse kan udvikleren/vejlederen – med holdenes accept – dømme kampen. Eventuelt kan udvikleren/vejlederen færdiggøre en kamp ved dommerens tilskadekomst. I sådanne tilfælde udfærdiges der ikke rapport og DBU Sjælland orienteres.

16. Det kan du forvente af DBU Sjælland.

- Du modtager omkostningsgodtgørelse og kørselsrefusion efter gældende aftaler.
- Du modtager adgangskort til DBU Sjællands udskrevne turneringer.
- Du modtager med passende mellemrum en jakke.
- Du sikres information via DBU dommernet.
- Du sikres information via DBU Sjællands hjemmeside "Dommerens ABC".
- Du tilbydes at deltage i DBU Sjælland teoriseancer og udviklersamlinger, samt andre relevante samlinger.